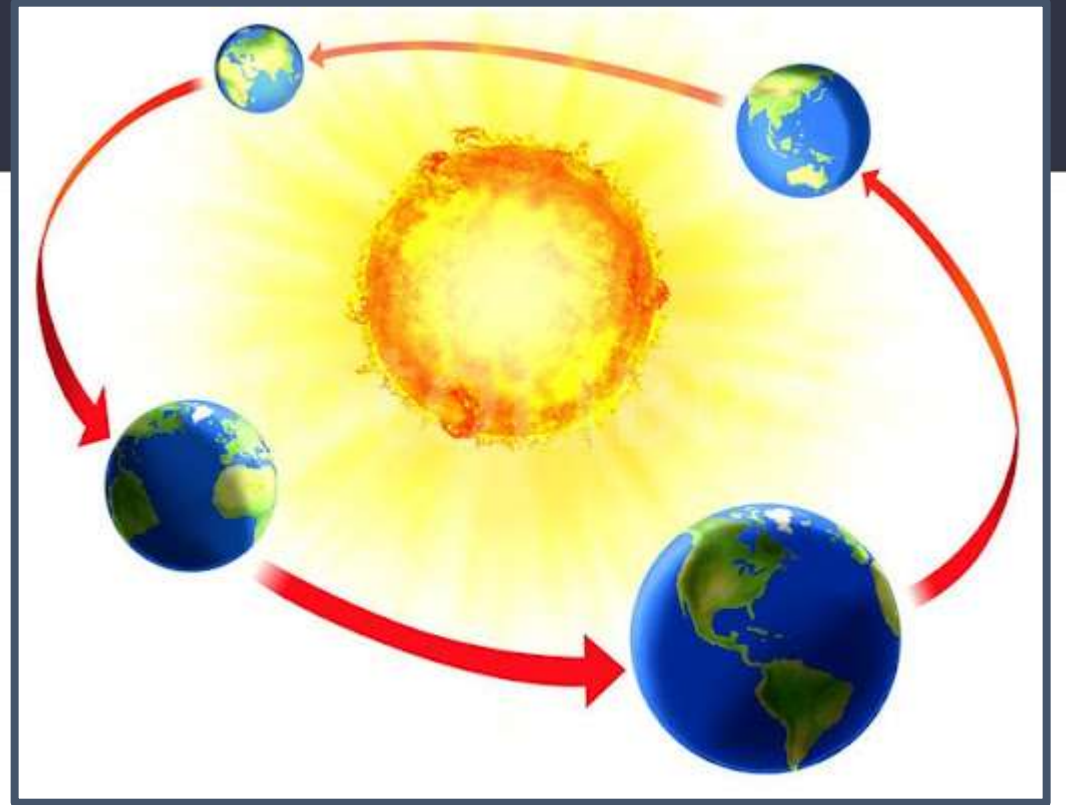

Я досліджую світ
4 клас

Сьогодні
27.11.2022

Урок
№038

**Де на Землі спекотно, а
де – холодно**

Сьогодні
27.11.2022

Організація класу

Добрий день вам, любі діти,
Хочу я вам побажати
Всі знання із апетитом
На уроці поглинати.
А щоб ці знання і вміння
Вам не стали тягарем,
Побажаю всім терпіння
І старання.
Тож почнем!

Сьогодні
27.11.2022

Ранкове коло

Сьогодні
27.11.2022

LIVE

Програма «Як почуває себе ненька Україна?» в прямому ефірі

Привіт, друзі!
А яка зараз пора року?
Який місяць?
Яке сьогодні число?

Мої вітання!
Яким було вранці небо, коли ми
йшли до школи?
Що стосовно опадів?
Кому відома температура повітря?

Яку назву має наступний підрозділ
підручника?

Прочитайте тему сьогоднішнього
уроку.

Яку форму має планета Земля?

Що таке екватор?

Яке значення Сонця для життя на Землі?

ЧИТАННЯ З ПОЗНАЧКАМИ

V

Я ЦЕ ЗНАЮ!!!

+

ЦЕ ДЛЯ МЕНЕ НОВЕ!!!

?

ХОЧУ ЗАПИТАТИ!!!

-

Я ДУМАВ/ДУМАЛА ПО-ІНШОМУ!!!

Ви вже знаєте, що Сонце – це джерело тепла та світла для всього живого на Землі. Оскільки наша планета має форму кулі, сонячне проміння освітлює різні її ділянки під різними кутами, а отже, нагріває поверхню Землі нерівномірно. Так, на екваторі сонячне проміння падає на Землю майже прямовисно, а біля полюсів – тільки ковзає по ній.

Найбільший кут падіння сонячного проміння на земну поверхню біля екватора. Тому тут Земля отримує значно більше тепла й світла, ніж біля полюсів.

На поверхні нашої планети виокремлюють п'ять основних **теплових поясів**: один тропічний, два помірних і два холодних (полярних).

По обидва боки від екватора розміщений тропічний пояс, межами якого є Північний і Південний тропіки.

Теплові пояси Землі

Сьогодні
27.11.2022

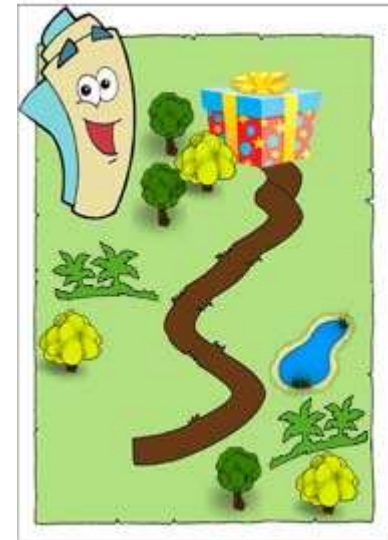
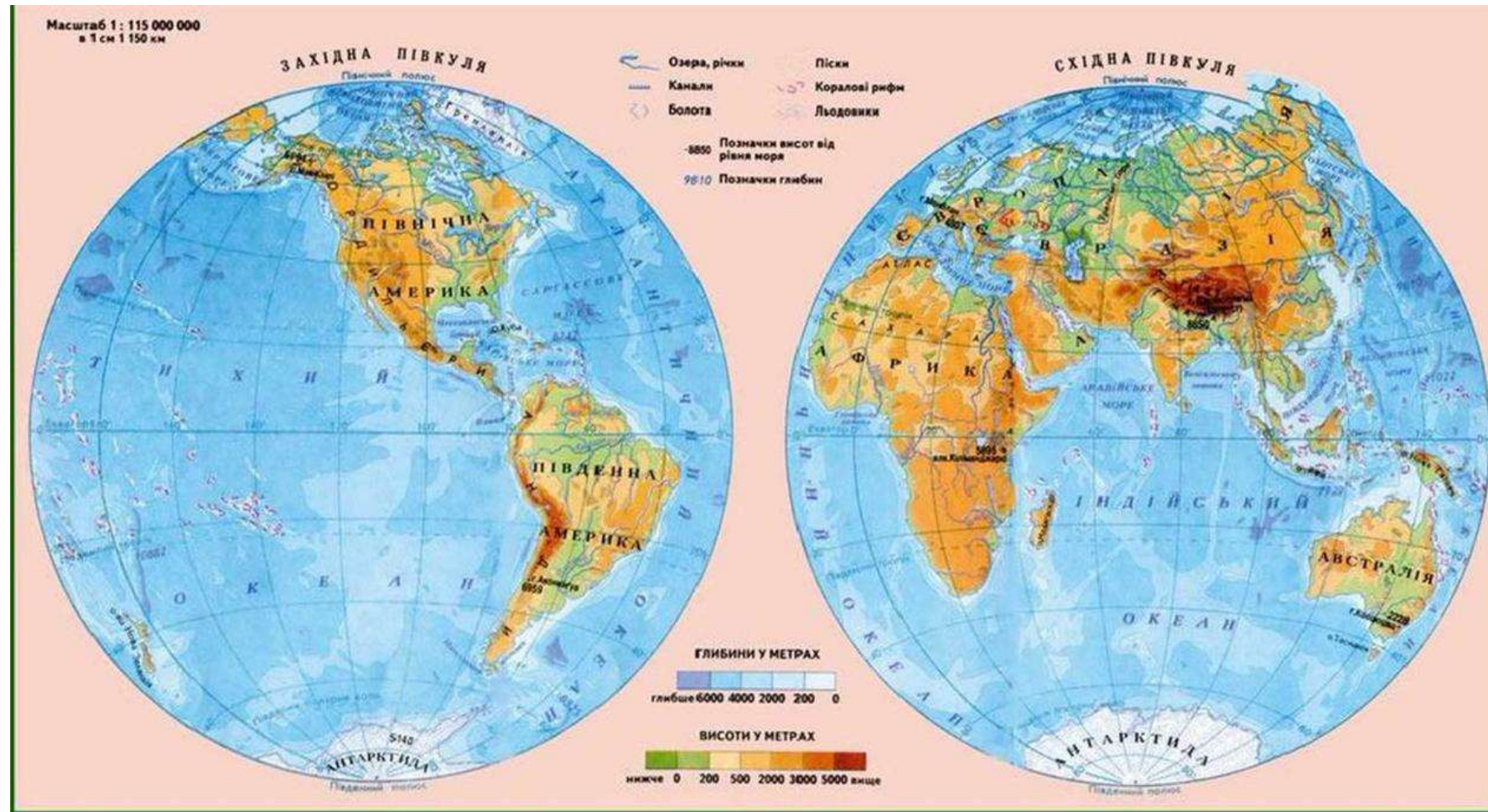
Робота зі схемою

Знайдіть Північний і Південний тропіки на глобусі
й карті півкуль.

Знайдіть полярні кола на глобусі й карті півкуль.

Робота з картою

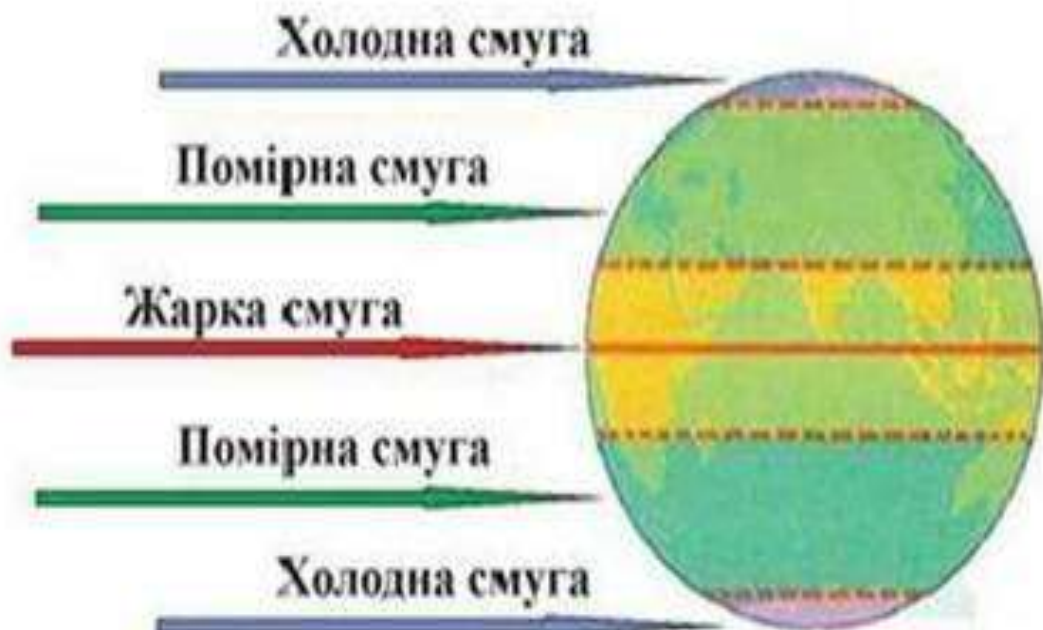
Теплові пояси — умовні великі області Землі, території яких різняться величиною кута падіння сонячних променів на поверхню, тривалістю освітленості, а також температурою повітря.

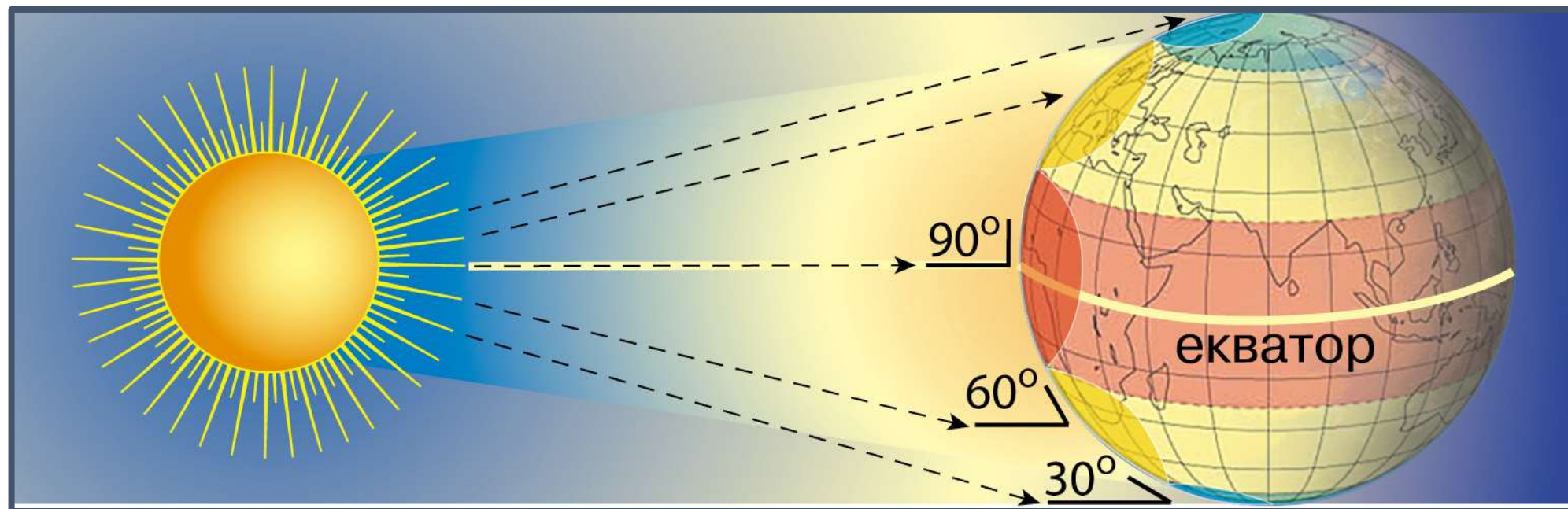
Холодні (полярні) пояси розташовані біля Північного та Південного полюсів, межами яких є полярні кола.

Помірні пояси займають проміжне положення: вони розташовані в кожній півкулі між полярним колом і тропіком. Отже, лінії тропіків і полярних кіл – це межі теплових поясів.

Найспекотніший – **тропічний пояс**. Двічі на рік (22 грудня і 22 червня) опівдні сонячні промені падають майже прямовисно (під кутом 90°). Земна поверхня тут добре прогрівається, тому протягом усього року – і взимку, і влітку – висока температура повітря. У тропічному поясі тривалість дня і ночі становить приблизно по 12 годин.

Нагрівання Землі залежно від падіння сонячних променів:

● – сильно нагріта область; ● – слабо нагріта область;
● – область, майже не нагріта Сонцем

Сьогодні
27.11.2022

Рухлива вправа

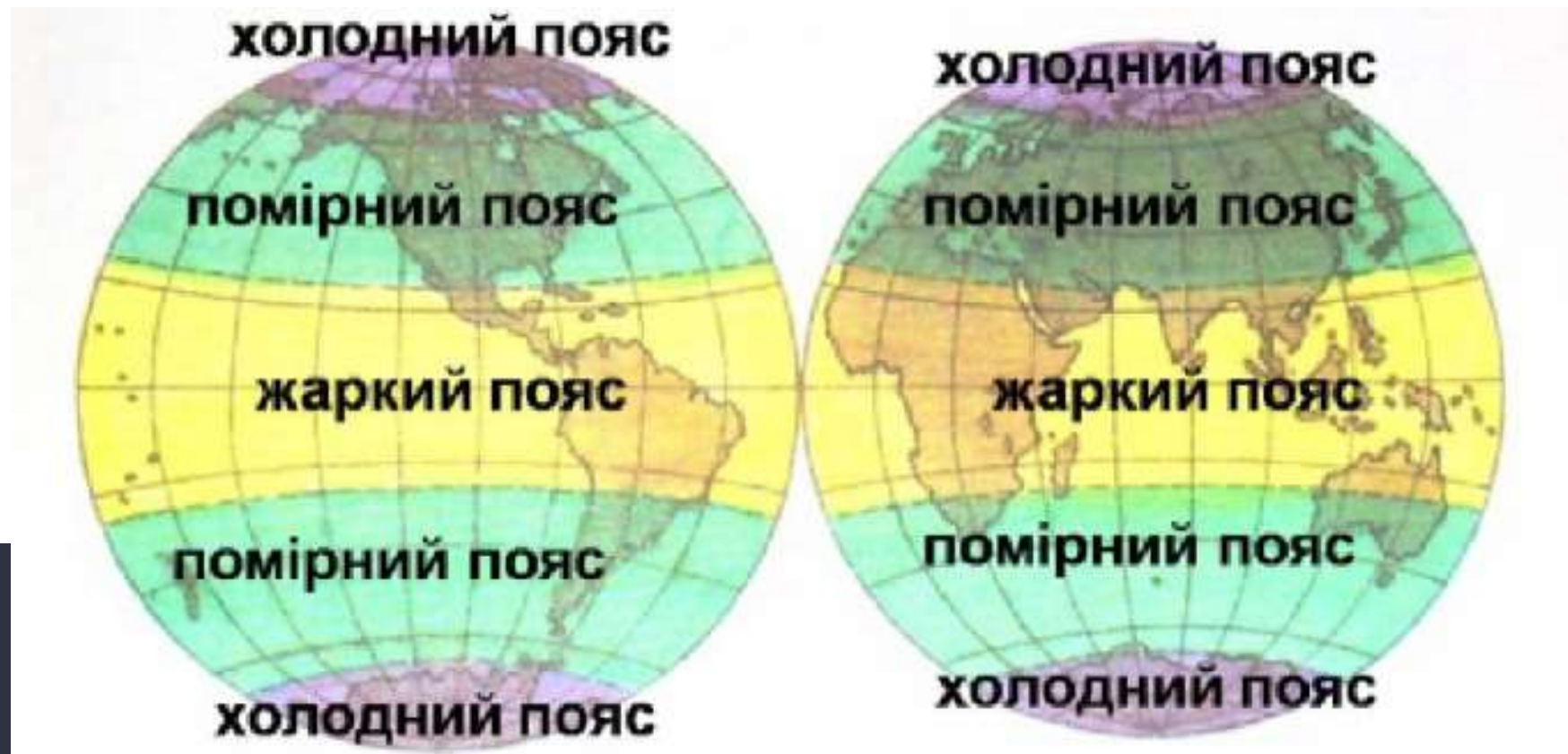

РУХЛИВА

ВПРАВА

За допомогою карти теплових поясів
з'ясуйте, у якому тепловому поясі
розміщена Україна.

ЧИТАННЯ З ПОЗНАЧКАМИ

V

Я ЦЕ ЗНАЮ!!!

+

ЦЕ ДЛЯ МЕНЕ НОВЕ!!!

?

ХОЧУ ЗАПИТАТИ!!!

-

Я ДУМАВ/ДУМАЛА ПО-ІНШОМУ!!!

Природні умови холодного теплого поясу дуже суворі. Там більшу частину року триває зима: Сонце впродовж декількох місяців майже не з'являється на небі, панують люті морози й сильні вітри. Хоча влітку Сонце цілодобово практично не заходить за горизонт, але його проміння лише ковзає по земній поверхні й слабо її нагріває. Тут спостерігаються *полярний день і полярна ніч*.

Природні умови помірних поясів значно м'якші. Зима менш тривала, але морозна та сніжна. Літо тепле, з великою кількістю спекотних днів. Погода помірних поясів підлягає чіткому графіку зміни чотирьох сезонів: зими, весни, літа й осені.

У зміні природних умов можна помітити таку закономірність: *природні умови поступово змінюються від екватора до полюсів*.

Для живих істот, які мешкають на суходолі, дуже важливими є тепло й волога. Жаби не мешкають у посушливих місцях, а верблюди не живуть у вологому лісі. Пальму на півночі можна побачити тільки у приміщеннях, у вазоні, а наша улюблена ялинка не росте у тропіках.

Сонячне світло та тепло, опади, вітри створюють особливі умови в різних місцях нашої планети.

Природні зони – великі ділянки земної кулі, що різняться своїми природними умовами, ґрунтами, рослинним і тваринним світом.

Розгляньте карту природних зон світу у шкільному атласі. Назвіть природні зони в порядку розміщення їх з півночі на південь. Що ви помітили?

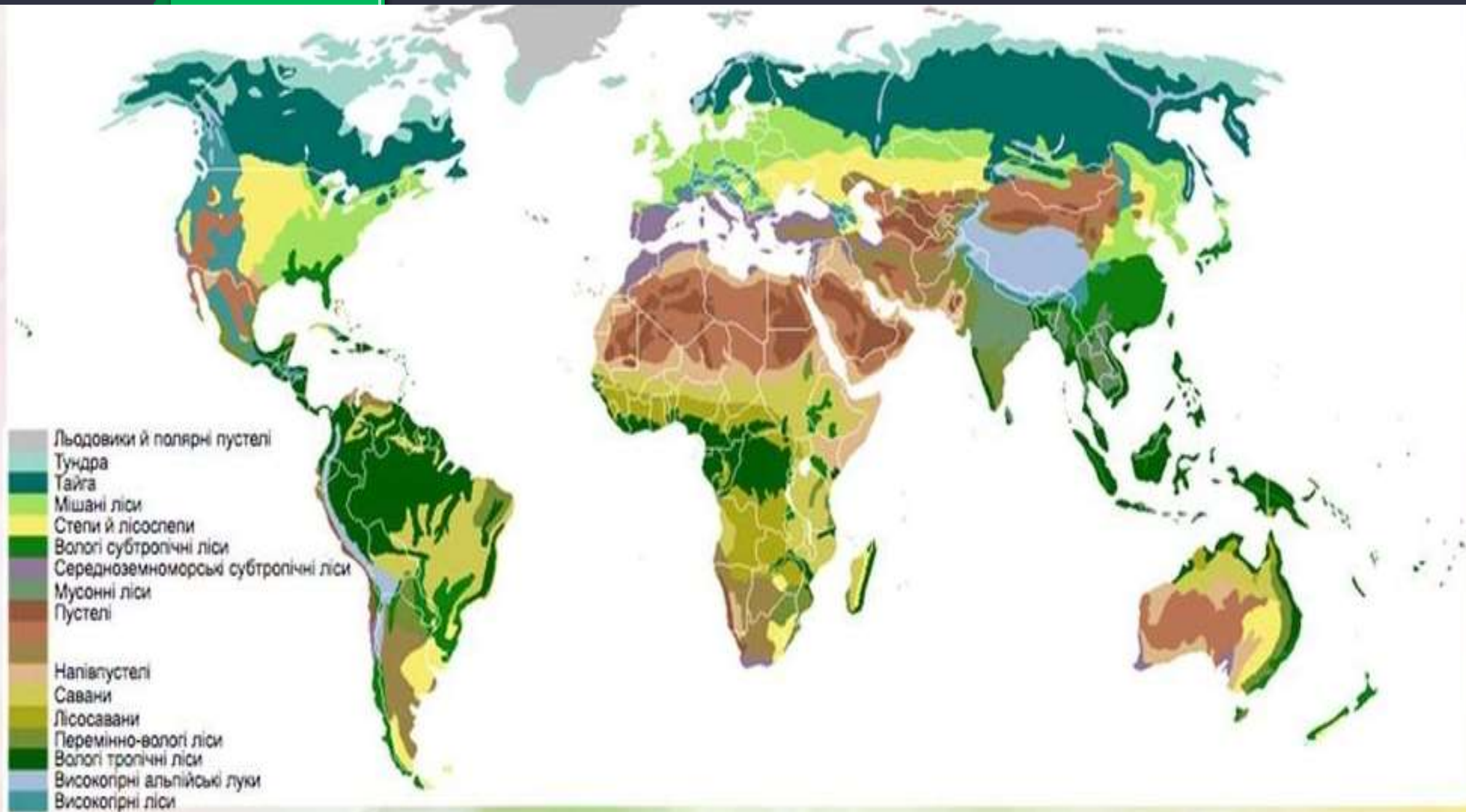
Між природними зонами немає чітких меж. Природні зони змінюються з півночі на південь. Причина їх послідовної зміни – зміна кількості світла, тепла й вологи, що отримує земна поверхня. Що далі на північ, то нижче перебуває Сонце над горизонтом і коротше та прохолодніше літо, триваліша й холодніша зима. Найнижче положення Сонце займає біля Північного полюса. Що ближче до екватора, то вище підіймається Сонце над горизонтом і то триваліше та спекотніше літо, коротша й тепліша зима.

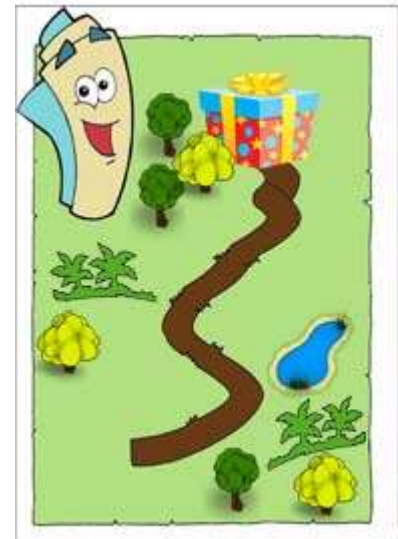
Природні зони — великі ділянки земної кулі, що різняться своїми природними умовами, ґрунтами, рослинним і тваринним світом.

За картою «Природні зони України» (див. форзац 2) з'ясуйте, у яких природних зонах розміщена Україна.

Чому зона мішаних лісів отримала таку назву? А зона широколистих лісів?

Фізико-географічне положення зон мішаних і широколистих лісів

Карта природних зон України

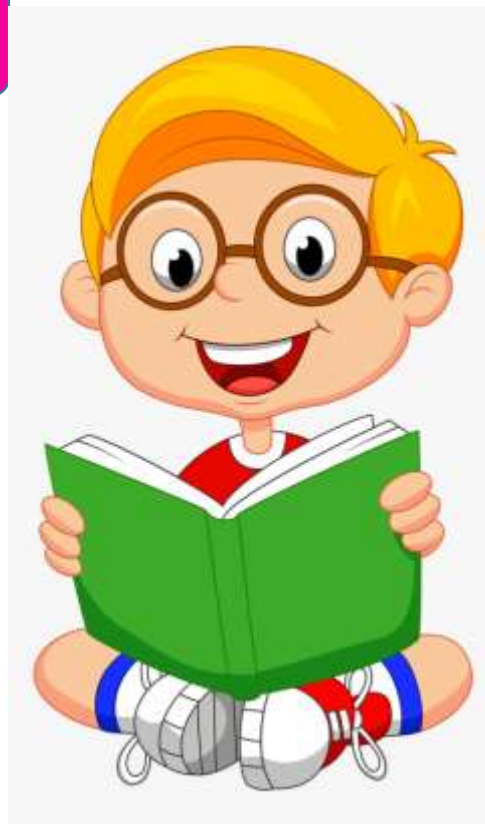

- Карпатські та Кримські гори
- Зона мішаних лісів (Полісся)

- Лісостеп
- Степ

Ліс сам себе чистить.

Використовуючи різні джерела інформації,
підготуйте розповідь про пристосування
тварин до життя в зоні степів.

Подумайте, де на Землі можна збирати по
кілька врожаїв культурних рослин на рік.
Поясніть чому.

Завдання 1

Підпиши на схемі пояси Землі.

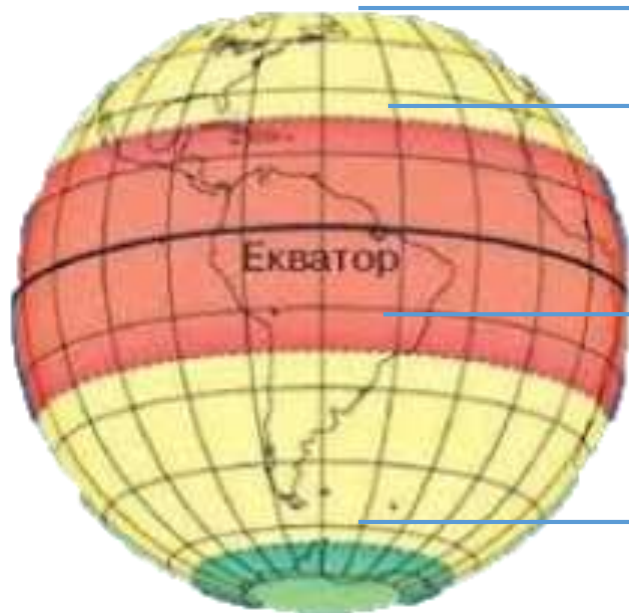
Північний полярний пояс

Північний помірний пояс

Тропічний пояс

Південний помірний пояс

Південний полярний пояс

Завдання 2

Установіть відповідність між поясом та його характеристикою.

Тропічний пояс ● ● Охоплює найхолодніший материк.

Північний помірний пояс ● ● Розміщений біля Північного полюса.

Південний помірний пояс ● ● Спостерігається полярна ніч і полярний день.

Південний полярний пояс ● ● Найбільший кут падіння сонячного проміння.

Північний полярний пояс ● ● Межами є Північний тропік і Північне полярне коло.

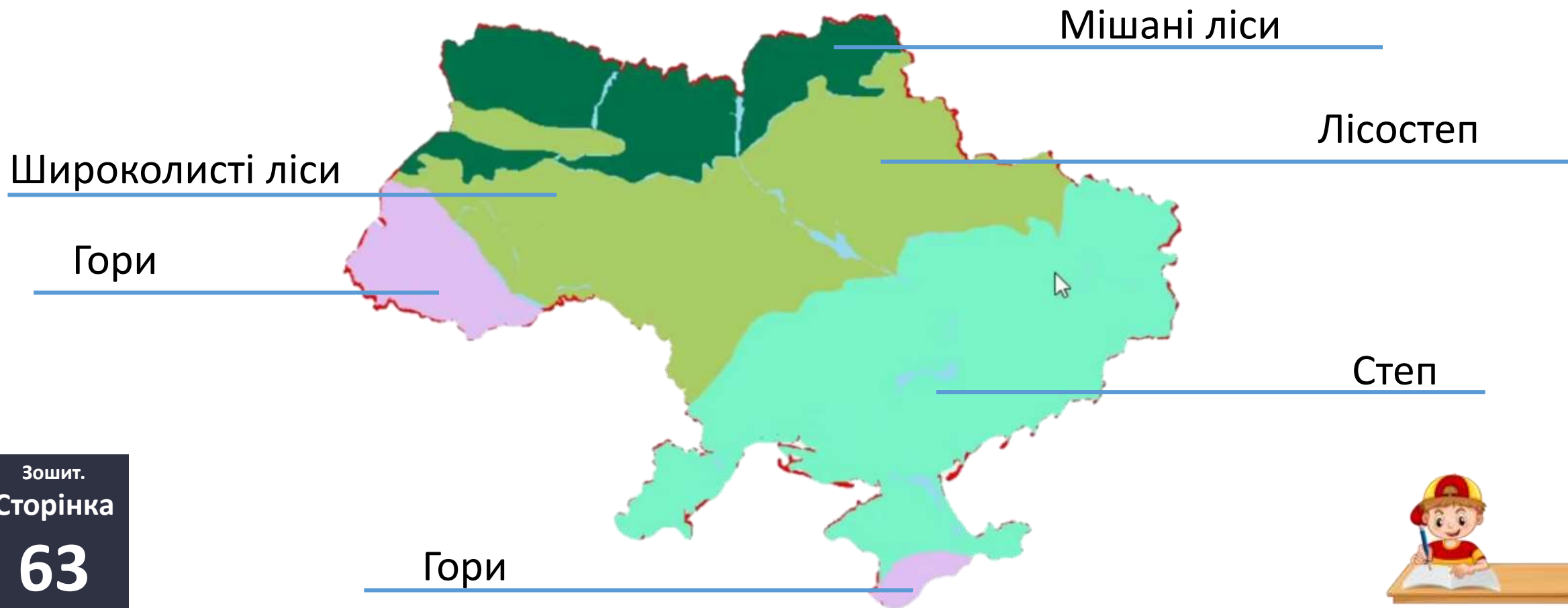

Сьогодні
27.11.2022

Робота в зошитах

Завдання 3

Підпиши на картосхемі природні зони України та Кримські гори й Карпати.

1. Як нагрівається земна поверхня? Чому природні умови в різних місцях земної кулі не однакові?
2. Назвіть і покажіть на карті теплові пояси Землі. Який з них найспекотніший? Поясніть чому.
3. Чим можна пояснити, що холодні пояси розміщені ближче до полюсів Землі?
4. У яких теплових поясах спостерігається зміна пір року? Для яких теплових поясів характерні полярний день і полярна ніч?
5. Що таке природні зони? Що впливає на зміну їх з півночі на південь?
6. Назвіть природні зони України. Покажіть їх на карті. На контурній карті України підпишіть назви природних зон.

7. Оцініть себе. Ці завдання були для вас:

цікавими	складними
нудними	простими

Прочитайте висновок.

...природні умови на планеті Земля помітно змінила людина. Подекуди природну рослинність майже цілком винищено й заміщено культурною. Особливо постраждали зони степу й лісостепу. У природі відбулися незворотні зміни: знищено багато видів рослин і тварин, виснажено ґрунти. Для збереження природи створюють національні парки, заповідники й інші природоохоронні території.

Сьогодні
27.11.2022

Домашнє завдання

**Повторити тему на сторінках
с. 125-129, повідомлення.**

*Короткий запис у щоденник
с.125-129, повідомлення.*

Сьогодні
27.11.2022

Рефлексія. Дай відповідь на запитання

Сьогодні я
навчився...

Я хотів би
дізнатися
про...

Сьогодні
я дізнався
про...

Найбільше
мене
вразило...

Вдома я
розкажу
про...

Складно
було...

Найважче
було...